

Purim

Po tradiciji, Purimu prethodi dan posta (*Com Ester*). Purim pada na 14. dan meseca Adar. U gradovima koji su već u vreme Jehošue bin-Nuna bili utvrđeni praznuje se 15. Adar, taj dan se zove *Šušan Purim*.

Sećamo se na to, da za vreme vladavine persijskog kralja Ahašvera, se izjalovila zla namera njegovog glavnog čoveka, Hamana, da fizički uništi Jevreje.

Purim dolazi od reči *pur* – sudbina ili sreća – koja na persijskom označava i kocku. *Bacanjem kocke* su odredili pred Hamanom datum planiranog pokolja Jevreja širom Persije. Opis dešavanja je dat u Knjizi o Ester, tj. *Megilat Ester* (svitak Esterin).

.....*„Da praznuju dan četrnaesti meseca Adara i petnaesti dan istoga meseca svake godine; prema danima u kojima se smiriše Jevreji od neprijatelja svojih i prema mesecu kad im se pretvori žalost u radost i tuga u veselje, da te dane praznuju gosteći se i veseleći se i šaljući jedan drugom, i siromasima darove.”... (Ester, 9:21-22.)*

Glavni obred za vreme Purima je čitanje Knjige o Ester sa svitka pergamenta, koji se jednostavno zove „*megila*” (svitak). Tom čitanju je svojstvena određena bezbrižnost, koja je u skladu sa blago podsmešljivim tonom ove knjige, a tokom njega se pri svakom pomenu Hamanovog imena lupa nogama i okreće čegrtaljka. Među ostalim običajima su dečje kostimirane zabave (maskenbal), predstve posebno napisanih humorističkih komada (Purimšpil) i praznični obedi na kojima se služe trouglasti kolači s makom i pekmezom, zvani Hamantašen (Hamanovi džepovi, gde bi sakrio ukradena blaga...) ili ozne Haman, tj. „Hamanove uši”. Poštuje se i drevni običaj „međusobnog slanja obroka – obično slatkiša – i darovanja siromaha”.

Četiri micvot (obaveza) oko praznovanja Purima su: 1. čitanje Megilat Ester, 2. pripremanje svečane trpeze za praznik, 3. slanje poklona prijateljima i 4. darivanje siromašnih.

Breme vekovnog proganjanja teško pritiska sećanje jevrejskog naroda. Svojim vedrim tonom, praznik Purim pomaže mu da lakše podnosi taj teret. U dubljem smislu, on jača uverenje da, uprkos činjenicama koje govore suprotno, ugnjetači neće imati poslednju reč. Ovo je praznik radosti, kada nije dozvoljena žalost i tuga. Radujemo se životu, prkosnom obstajanju našeg naroda unatoč svim pokušajima, koji su kroz istoriju imali cilj da Jevreje unište. Tu smo: živimo, radujemo se, priređujemo prazničnu gozbu da bi i time dokazali Hamanima modernog doba da njihove zle namere nisu ostvarive.

U Jevrejskoj opštini Subotica i ove godine Purim se proslavlja na tradicionalan način, i priređuje se Purim-bal.

Hamantašen (za Purim)

– objavljeno u knjizi Milice Mihailović: *Tradicionalna kuhinja Jevreja bivše Jugoslavije* –

Sastav: Šolja šećera, trećina šolje ulja, trećina šolje maslaca ili margarina, 3 jaja, pola šolje soka od pomorandže, 4 šolje brašna, 3 kašike praška za pecivo, kašika soli, umućeno jaje, 1 kg fila od maka.

Priprema: Umutiti šećer, ulje i masnoću. Dodati jaja i sok i sve dobro izmešati, dodati brašno i prašak. Svaki deo razvaljati veoma tanko na dasci posutoj brašnom. Čašom vaditi krugove

od testa. Na sredinu svakog kruga stavljati po polovinu kašičice fila. Pokriti testom punjenje tako da se formiraju trouglovi. Srednji deo kruga sa filom ne treba da bude pokriven u potpunosti. Zagrejati rernu na 300°C. Premazati kolače umućenim jajetom i poslagati ih u pomazan pleh. Smanjiti temperaturu i peći oko 20 minuta.

Korišćena literatura:

1. *David J. Goldberg and John D. Rayner: THE JEWISH PEOPLE, Their History And Their Religion, London, 1987.*
2. *Rabbi Israel Méir Lau: A zsidó élet törvényei, Tel Aviv, 2000.*

K.R.